

B.A. 3rd Semester (Honours) Examination, 2019 (CBCS)

Subject : Sanskrit

Paper : CC-VII

Time: 3 Hours

Full Marks: 60

The figures in the margin indicate full marks.

*Candidates are required to give their answer in their own words
as far as practicable.*

1. 'क' विभागात्, प्रश्नषट्कञ्च 'ख' विभागात् प्रश्नचतुष्टयस्व आप्रित्य दशप्रश्नानामुत्तरं सुरगिरा देवनागर्या च समाधीयताम्।

2×10=20

'क' विभाग থেকে ছয়টি ও 'খ' বিভাগ থেকে চারটি প্রশ্ন নিয়ে দশটি প্রশ্নের উত্তর সংস্কৃত ভাষায় ও দেবনাগরী লিপিতে লেখো।

'ক'-বিভাগ:

'ক'-বিভাগ

- (a) मनुसंहितायाः सप्तमाध्याये के विषयाः आलोचिताः?
मनुसंहितास्य सप्तमाध्याये की की विषय आलोचित हयैछे?
- (b) मनुसंहिताया टीकाकारद्वयस्य नाम तेषां टीकाद्वयस्य नाम च उल्लिख्यताम्।
मनुसंहितास्य दु'जन टीकाकार ओ तान्दर टीका दु'तिर नाम उल्लेख करो।
- (c) ईश्वरः केन उपादानेन राजानं सृष्टवान्?
ईश्वर कोन उपादानेन द्वारा राजाके सृष्टि करेन?
- (d) कथं राजा सर्वतेजोमय इत्युच्यते?
राजा सर्वतेजोमय एकथा केन बला हयै?
- (e) कः खलु दण्डः? ईश्वरेण दण्डः किमर्थं सृष्टः?
दण्ड की? केन ईश्वर दण्ड सृजन करेन?
- (f) संप्रयः कः? सः कतिविधः?
संप्रय की? से'टि कय प्रकार?
- (g) राजा कैः सह षाड्गुण्यविषये परामर्शं कुर्यात्?
राजा कान्दर सङ्गे षाड्गुण्यविषये परामर्श करबेन?
- (h) 'वक्वम्विन्तयेदर्थान्'— तात्पर्यं किम्?
'वक्वम्विन्तयेदर्थान्'— तात्पर्य की?

- (i) মনুসংহিতায়াং কতি অধ্যায়াঃ সন্তি? পাঠ্যস্য অধ্যায়স্য নাম কিম্?
মনুসংহিতার কয়টি অধ্যায়? পাঠ্য অধ্যায়টির নাম কী?

‘খ’-বিভাগ:

‘খ’-বিভাগ

- (a) অর্থশাস্ত্রে কানি অধিকরণানি সন্তি? পাঠ্যস্য অধিকরণস্য নাম কিম্?
অর্থশাস্ত্রে কতগুলি অধিকরণ আছে? পাঠ্য অধিকরণের নাম কী?
- (b) কৌটিল্যস্য চাণক্যঃ ইতি নাম কথং ভবতি? তস্য পিতৃদত্তনাম কিম্?
কৌটিল্যের চাণক্য নাম কেন? তাঁর পিতৃদত্ত নাম কী?
- (c) কস্মিন্ ইশবীয়াব্দে কঃ অর্থশাস্ত্রং প্রকাশিতবান্?
কে, কোন খ্রিস্টাব্দে অর্থশাস্ত্র প্রকাশ করেন?
- (d) ‘দূতপ্রণিধিঃ’- ইত্যশে প্রণিধি-পদস্য অর্থঃ কঃ? ‘উদ্ধৃতমন্ত্রঃ’- ইত্যশস্য তাৎপর্য কিম্?
‘দূতপ্রণিধি’— প্রণিধি পদের অর্থ কী? ‘উদ্ধৃতমন্ত্রঃ’-এর তাৎপর্য লেখো।
- (e) কশ্চ দূতঃ শ্রেষ্ঠঃ কস্মান্ন?
কোন দূত শ্রেষ্ঠ? কেন শ্রেষ্ঠ?
- (f) বিজিগীষুর্নৃপস্য মিত্রামিত্রাণি কৈঃ শব্দৈঃ সূচ্যন্তে?
বিজিগীষু রাজার মিত্র ও অমিত্রেরা কোন কোন শব্দের দ্বারা সূচিত হয়?
2. নিম্নলিখিতপু প্রশ্নে যথাকামং প্রশ্নচতুষ্টয়ং সমাধীয়তাম্। তে পু প্রশ্নদ্বয়ং সুরগিরা লিখ্যতাম্।
নিম্নলিখিত প্রশ্নের মধ্যে যে কোনো চারটি প্রশ্নের উত্তর দাও। তার মধ্যে দুটি প্রশ্ন সংস্কৃতে লেখো।
- (a) সরলয়া সংস্কৃতভাষয়া ব্যাখ্যায়তাম্।
সরল সংস্কৃতে ব্যাখ্যা করো।
বালোঽপি নাবমন্তব্যো মনুষ্য ইতি ভূমিপঃ।
মহতী দেবতা হ্রোষা নররূপেণ তিষ্ঠতি।।
- Or,
- যথোদ্ধরতি নির্দাতা কক্ষং ধান্যঞ্চ রক্ষতি।
তথা রক্ষেন্নৃপো রাষ্ট্রং হন্যান্ন পরিপন্থিনঃ।।
- (b) সংক্ষেপেণ টীকা কার্য্য।
সংক্ষেপে টীকা লেখো।
“তস্য সিদ্ধিঃ পরমা যথা।”- রাজাগ্নিঃ
“তস্য সিদ্ধিঃ পরমা যথা”— রাজাগ্নিঃ

5×4=20

(c) मातृभाषायामनुवाद

मातृभाषाय अनुवाद करो :

तस्य सर्वाणि भूतानि स्थावराणि चराणि च।

भयाद्भोगाय कल्पन्ते स्वधर्मान् चलन्ति च॥

(d) मातृभाषायामनुवादं करोतु।

मातृभाषाय अनुवाद करो :

स्वदूतैः कारयेदेतत् परदूतांश्च रक्षयेत्।

प्रतिदूतापसर्पाभ्यां दृश्यादृश्यैश्च रक्षिभिः॥

(e) गूढपुरुषदूतयोः पार्थक्यं किमस्ति?

गूढपुरुष ओ दूतैर मध्ये पार्थक्य की?

(f) अमात्यसम्पदोपेतो निसृष्टार्थः— व्याख्यायताम्।

अमात्यसम्पदोपेतो निसृष्टार्थः— व्याख्या करो।

3. अधोनिर्दिष्टात् विभागद्वयात् एकैकमेव प्रश्नमाकलय प्रश्नद्वयस्य उत्तरं प्रदेयम्।

10×2=20

निम्ने निर्दिष्ट दुटि विभाग थेके एकटि करे प्रश्न निये दुटि प्रश्नेर उतर दाओ।

‘क’-विभागः

‘क’-विभाग

किं तावदुपायचतुष्टयम्? राज्यपालनविषये तेषां स्वरूपं उपयोगश्च आलोच्यताम्।

2+8=10

उपायचतुष्टय की? राज्यपालने सेकुलिर स्वरूप ओ उपयोगिता आलोचना करो।

Or,

षाड्गुण्यं किम्? मनुमतमनुसृत्य तेषां प्रकारभेदाः आलोच्यताम्।

2+8=10

षाड्गुण्य की? मनुमत अनुसारे तादेर प्रकारभेद आलोचना करो।

‘ख’-विभागः

‘ख’-विभाग

स्वपरराष्ट्रे दूतस्य कार्याकार्याणि वर्णयन्ताम्।

निज ओ शत्रुराज्ये दूतैर कार्याकार्यगुलि वर्णना करो।

10

Or,

अर्थशास्त्रस्य दूतप्रणिधौ यत् श्लोकत्रितयमस्ति तत् देवनागर्या लिख्यताम्।

10

अर्थशास्त्रे दूतप्रणिधिते ये तिनटि श्लोक रयेछे सेकुलि देवनागरी लिपिते लेखो।